

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seurantaa koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Valtiovarainministeriön uusi ohjaustehtävä (10 §:n muutos) on sekä lain tekstissä että sen yksityiskohtaisissa perusteluissa hyvin selkeästi rajattava ns. informaatio-ohjaukseksi (vrt. esitysluonnos s. 24 - 25), jolla ei ole kuntia sitovaa vaikutusta. Sitova ohjaus tarkoittaisi puuttumista perustuslaissa taattuun kunnalliseen itsehallintoon, mikä tulisi arvioida erikseen perustuslaillisesta näkökulmasta.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Esitys kuntalain muuttamisesta tuo selkeän muutoksen vaikuttamistoimielinten aloiteoikeuteen. Nykyisessä kuntalaissa aloiteoikeutta ei ole kirjoitettu lakiin nimenomaisesti, vaan se on johdettu vaikuttamistehtävästä ja usein kirjattu kunnan hallintosääntöön. Tämä on johtanut epäselvyyksiin siitä ovatko ne ”kuntalain mukaisia aloitteita”, miten ne eroavat kuntalaisaloitteista ja onko kunnalla velvollisuus käsitellä niitä. Esityksen mukaan nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston oikeutta tehdä kuntalain mukaisia aloitteita täsmennetään ja vahvistetaan siten, että kunnalla on selkeä velvollisuus ottaa aloitteet vastaan ja käsitellä ne.

Vanhusneuvoston nimeäminen nykyistä joustavammin esimerkiksi seniorineuvostoksi tai ikäihmisten neuvostoksi on perusteltua, koska vanhus -käsite on muuttunut, eikä kuvasta neuvoston edustamaa paikallista kohderyhmää.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

Kuntakonsernin kokonaisvarautumista on perusteltua vahvistaa. Konserniohjeessa tulee antaa tarpeelliset määräykset tytäryhteisöjen varautumisesta. Tytäryhteisöjen tuottamat palvelut voivat olla kriittisiä koko kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon jatkuvuuden kannalta.

Varautumista on tarkoituksenmukaista ohjata omistajaohjauksen keinoin ja siten, että kunta voi itse, riskiperusteisesti, määritellä määräysten laajuuden ja sisällön. Kaupunki korostaa, että sääntelyn tulee jättää kunnille riittävä harkintavalta määräysten kohdentamiseen.

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Kirjanpitolautakunnan (Kila) kuntajaoston antamat yleisohjeet ovat olleet toimiva ohjeistus kirjanpidon toteuttamiseen, joten muutos lähinnä selkiyttää jo voimassa olevaa käytäntöä.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Vaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon 47 §:n muutoksesta seuraavasta ohjeistamisesta aiheutuvat välilliset toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset konserniohjeistuksen kohteina oleville kuntien tytäryhteisöille.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Mäenpää Pauliina
Porin kaupunki